

Powiat olecki.

Starostwo Powiatowe w Olecku

19-400 Olecko

ul. Kolejowa 32

tel. (087) 520 21 47, 520 22 94, 520 24 75

fax. (087) 520 32 19

starostwo@powiat.olecko.pl

www.powiat.olecko.pl

Powierzchnia ogólna: 874 km²

Ludność powiatu: (wg. stanu z 30.06.2006r. GUS) - 34 215 mieszkańców.

Powiat olecki to jeden z najpiękniejszych zakątków Mazur. Największymi atutami powiatu jest wspaniały mikroklimat oraz duże obszary wodne i leśne sprzyjające rozwojowi turystyki i lecznictwa uzdrowiskowego. Miłośnicy spokoju znajdą tu wymarzone warunki do wypoczynku i poznawania piękna nieskażonej przez cywilizację przyrody. Doskonałe warunki dla żeglarzy, wędkarzy, grzybiarzy, myśliwych i obserwatorów dzikiej przyrody.

Walory turystyczne i krajoznawcze oraz położenie na ważnych szlakach komunikacyjnych, podnoszą dodatkowo atrakcyjność tych ziem i stwarzają możliwości do inwestowania i rozwoju gospodarczego, ze szczególnym uwzględnieniem bazy turystycznej. Świadomość odpowiedzialności w zakresie zachowania walorów krajobrazowych oraz bogactwa środowiska naturalnego w postaci czystego powietrza, wody i nie skażonej gleby, nakłada na samorządy gminne i powiat obowiązek stałego inwestowania w ochronę środowiska.

Powiat jest położony na północno - wschodnich krańcach województwa warmińsko - mazurskiego, graniczy z następującymi powiatami: giżyckim od zachodu, ełckim od południa, gołdapskim od północy oraz suwalskim od wschodu.

Środowisko geograficzne

Powiat olecki posiada unikalne walory krajobrazowo - przyrodnicze. Okolice regionu przecina gęsta sieć strumieni, łączących ze sobą liczne jeziora. Erozyjna działalność lodowca pozostawiła między innymi w gminie Olecko ślady w postaci 15 jezior. Większość z nich należy do wód otwartych i posiada charakter rynnowy. Od północnego zachodu otacza ten rejon Puszcza Borecka, która kryje w sobie rzadkie okazy roślin i zwierząt. Obfitość wód i lasów, walory turystyczno - krajoznawcze regionu oraz położenie na ważnych szlakach komunikacyjnych podnoszą atrakcyjność tej ziemi. Wśród warunków naturalnych, stanowiących atut tych okolic, należy również wymienić rozległe tereny leśne, jako bazę dla przemysłu drzewnego i duży udział trwałych użytków zielonych.

Lasy, jeziora, rzeki i czyste powietrze dają możliwości dalszego rozwoju turystyki. Walory turystyczne i gospodarcze ziemi oleckiej sprzyjają nawiązaniu kontaktów oraz pozyskiwaniu partnerów krajowych i zagranicznych do rozwoju przedsięwzięć gospodarczych, turystycznych i kulturalnych. Miasto i gminy powiatu inwestują w rozwój infrastruktury, tj. wodociągi wiejskie, kanalizację, budowę wysypisk śmieci, telefonizację wsi, drogi gminne.

Największymi zaletami powiatu jest wspaniały mikroklimat oraz duże obszary wodne i leśne, sprzyjające rozwojowi turystyki i lecznictwa uzdrowiskowego. Walory turystyczne i krajoznawcze oraz położenie na ważnych szlakach komunikacyjnych, podnoszą atrakcyjność tych ziem i stwarzają możliwości do inwestowania i rozwoju gospodarczego, ze szczególnym

Powiat olecki.

uwzględnieniem bazy turystycznej. Świadomość odpowiedzialności w zakresie zachowania walorów krajobrazowych oraz bogactwa środowiska naturalnego w postaci czystego powietrza, wody i nie skażonej gleby, nakłada na samorządy gminne i powiatowy obowiązek stałego inwestowania w ochronę środowiska.

Samorządy gminne pomimo skromnych środków, co rocznie inwestują w infrastrukturę ekologiczną (wodociągi, kanalizacja, oczyszczalnie ścieków itp.). Samorząd powiatowy posiadający mniejsze możliwości inwestycyjne, wypełnia swoje kompetencje poprzez prowadzenie systematycznych działań administracyjnych w ramach działających ustaw "środowiskowych". Główny wysiłek został położony na zidentyfikowanie źródeł zanieczyszczeń środowiska, a następnie uregulowanie poprzez ustalenie dopuszczalnych norm (emisji zanieczyszczeń, ścieków, gospodarki odpadami niebezpiecznymi).

Region leży na wschodnich krańcach Pojezierza Mazurskiego na szlaku łączącym Dolinę Wielkich Jezior Mazurskich z Pojezierzem Suwalsko - Augustowskim, w obrębie trzech mezoregionów: Pojezierza Ełckiego, Pojezierza Zachodnio-Suwalskiego i Garbu Szeskiego, w dorzeczu rzeki Legi i Ełk. Od północnego zachodu otaczają powiat leśne masywy Puszczy Boreckiej, która kryje w sobie rzadkie okazy zwierząt i roślin.

Obszar powiatu kształtowały trzy zlodowacenia, w efekcie czego charakteryzuje się on urozmaiconą rzeźbą terenu. Obszar jest pagórkowaty - wzniesienia sięgają od 121m npm w południowej części gminy do 220 m npm w części północno - wschodniej.

Jezioro Olecko Wielkie: lustro wody na wysokości 158 m npm; długość 4.600 ; szerokość max - 1150m; głębokość max - 45,2 m; powierzchnia 227 ha. Jezioro znajduje się w ciągu biegu rzeki Legi, która łącząc się z rzeką Ełk wpada do Biebrzy.

Atuty powiatu oleckiego

Turystyczno - krajoznawcze

- jeden z najmniej zanieczyszczonych regionów Polski,
- unikatowe walory krajobrazowo - przyrodnicze,
- ogromne obszary wodne i leśne,
- bogactwo zwierzyny leśnej i ptactwa,
- baza dla organizacji turystyki

Rekreacyjno - sportowe

- doskonałe warunki do żeglowania, wędkowania i grzybobrania,
- raj dla myśliwych i amatorów wycieczek pieszych i rowerowych,
- pola namiotowe,
- wypożyczalnie sprzętu pływackiego,
- baza sportowa (korty do gry w tenisa ziemnego, boiska i stadiony sportowe i in.)
- gospodarstwa agroturystyczne ze smaczną, domową kuchnią

Gospodarcze

- korzystna struktura agrarna gospodarstw rolnych,

Powiat olecki.

- bogactwa naturalne - borowiny, torf, glina, podziemne wody mineralne,
- rozległe tereny leśne - baza dla przemysłu drzewnego
- Wszechnica Mazurska w Olecku,
- sieć hoteli, restauracji i barów gastronomicznych,
- produkcja łodzi żaglowych i motorowych,
- produkcja ekologicznych oczyszczalni ścieków

Historia

Obszar powiatu oleckiego przed wiekami zamieszkiwały plemiona ludów bałtyckich. Pozostałością po mieszkańcach tej ziemi - Jaćwingach są tylko nazwy geograficzne. W XV - XVI wieku intensywnie rozwijało się osadnictwo krzyżackie. W puszczy Galindzkiej na wąskim cyplu między jeziorem Oleckie Wielkie i rzeką Legą zbudowano drewniany zameczek myśliwski. W 1560 roku Albrecht Hohenzollern (margrabia pruski, po sekularyzacji zakonu) oraz król Polski Zygmunt August zakładają miasto Marggrabowa. Po wytyczeniu dużego rynku (powierzchnia ponad 5,5 ha) wybudowano kościół ewangelicki i ratusz. Okoliczna ludność (w większości z Mazowsza) używa nazwy związanej z zamkiem Oletzko. Powolny rozwój miasta spowodowany był znacznym oddaleniem od ważniejszych szlaków handlowych oraz zniszczeń wojennych nękających Olecko w XVII i XVIII wieku: wojny szwedzkie (w 1656 roku Polacy odnieśli zwycięstwo nad kwaterującymi tu Szwedami), w latach 1656 - 1657 najazd tatarski, w 1757 roku wkroczenie wojsk rosyjskich. Pod koniec XVIII wieku nastąpił znaczny rozwój miasta (w granicach państwa pruskiego). W drugiej połowie XIX i na początku XX wieku powstawał drobny przemysł. Krótki okres rozwoju przerwały zniszczenia I wojny światowej (1914 - 1915). W wyniku plebiscytu w 1920 roku miasto pozostało w granicach Niemiec, a od 1928 do 1945 roku nosiło nazwę Treuburg (Wierny Gród). Ponowny okres dynamicznego rozwoju nastąpił w dwudziestoleciu międzywojennym. Miasto rozwijało się jako ważny ośrodek turystyczny, sportowy i rekreacyjny.

W czasie II wojny światowej miasto uległo znacznemu zniszczeniu (ok. 60%). Całkowitej likwidacji uległ przemysł, jak również sieć kolejek wąskotorowych.

Od 1945 roku miasto znalazło się w granicach Polski. W latach 1946 - 1975 było siedzibą powiatu. W wyniku reformy administracyjnej od stycznia 1999 roku Olecko jest ponownie miastem powiatowym.

Z ważniejszych świadectw przeszłości zachował się zabytkowy układ urbanistyczny (rynek z przyległymi ulicami) Olecka.

Na skarpie nad jeziorem w dawnym budynku starostwa powiatowego mieści się Zespół Szkół Technicznych i Wszechnica Mazurskiej. W pobliżu znajduje się XIX - wieczny kościół w stylu neogotyckim. Ponadto nad brzegiem jeziora znajduje się drewniany, pochodzący z lat 20-tych ubiegłego wieku dom, tzw. Chata Mazurska. W mieście, nad rzeką Legą zabytkowy młyn wodny (obecnie elektryczny) pochodzący z 1895 roku. W wielu miejscach zabytkowe kamienice czynszowe z przełomu XIX i XX wieku. Nad miastem góruje zabytkowa wieża ciśnień.

W parku miejskim pomnik ofiar I wojny światowej - monumentalna kamienna budowla z mieczami na kolumnach. Obok most nad nieistniejącą linią kolei wąskotorowej. W pobliżu kompleks sportowy ze stadionem, kortami tenisowymi i okalającym go torem wyścigów konnych. Całość kompleksu nosiła przed wojną nazwę Parku Hindenburga.

W granicach administracyjnych powiatu znajdują się gminy: Kowale Oleckie, Olecko, Świętajno i Wieliczki.

Powiat olecki.

KULTURA

Mazury Garbate to jeden z najpiękniejszych zakątków naszego kraju, gdzie jeziora sąsiadują z pagórkami i wspaniałą, często dziewiczą roślinnością. Być może właśnie ta różnorodność przyrody inspiruje „niespokojne umysły” do tworzenia i działania, dzięki czemu Olecko może pochwalić się bogatą tradycją kulturalną, która jest podtrzymywana do dzisiaj. Olecko to od lat poezja i teatr. Wszystko zaczęło się od Teatru Poezji „Meluzyna” który przez kilkanaście lat wystawiał interesujące spektakle. Potem działalność prowadził Teatr AGT odnosząc sukcesy na przeglądach i festiwalach teatralnych. Grupa AGT była także inicjatorką Spotkań z Teatrem Amatorskim (SZTAMA). Festiwal gości w Olecku od 1979 roku i stale cieszy się dużym zainteresowaniem uczestników i widzów. Dzięki SZTAMIE, olecka publiczność miała możliwość obejrzenia najlepszych spektakli wielu wybitnych teatrów alternatywnych. Poezja gościła w naszym mieście równie często. Najlepszy dowód to Oleckie Czerwce Poetyckie, pismo „Legary”, satyryczna twórczość Waława Klejmonta. Świadczy o tym także motto letniego przedsięwzięcia - „Przystanku Olecko”, brzmi ono: „Dla wszystkich starczy miejsca pod wielkim dachem nieba...”. Inspiracją dla organizatorów była emisja serialu „Przystanek Alaska”. Stał się on w pewnym momencie zjawiskiem kulturowym, a jego widzowie utworzyli Nieformalne Stowarzyszenie Sympatyków „Przystanku Alaska”. Przesłanie filmu mówiącego o zwyczajnych ludziach, prostej ale nie pozbawionej głębokich poszukiwań egzystencji, tolerancji, próbie wzajemnego zrozumienia i akceptacji, stało się ideą przewodnią wielopokoleniowego spotkania, na które przyjechało około półtora tysiąca osób z całej Polski. Tym co różni „Przystanek” od innych imprez letnich, jest jego szeroka formuła mieszcząca w sobie działania rekreacyjno-sportowe, ekologiczne, integracyjne, artystyczne (w tym oprócz koncertów, spektakli i happenningów, również warsztaty twórcze). Dzięki temu w ostatnim tygodniu lipca każdy może tu znaleźć coś właściwego dla swojej wrażliwości.

Powiat Olecki

- Miasto i Gmina Olecko
- Gmina Kowale Oleckie
- Gmina Wieliczki
- Gmina Świętajno